

РЕШЕНИЕ
30.05.2024

Зеленодольск
шәһәре

КАРАР
№ 401

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль районы
«Новопольский авыл җирлеге»
муниципаль берәмлегенең шәһәр
төзелеше проектлаштыру буенча
җирле нормативларын раслау
турында

«Зеленодольск муниципаль районының архитектура һәм шәһәр төзелеше сәясәте идарәсе» МБУ җитәкчесе П. Н. Сергеевның Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Новопольский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыру буенча җирле нормативларын раслау турындагы мәгълүматын тыңлап һәм фикер алышып, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 24.4 статьясы, 2003 елның 6 октябрдәге «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 131-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә, Татарстан Республикасы «Зеленодольск муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставына таянып, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Советы

каrar кылды:

1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Новопольский авыл җирлеге» муниципаль берәмлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыру буенча җирле нормативларын расларга (кушымта)

2. Әлеге карарны «Интернет» мәгълүмати-телекоммуникация челтәренең Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында (<http://pravo.tatarstan.ru>) һәм Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре порталы составындагы Зеленодольск муниципаль районының рәсми сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) урнаштырырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны законлылык, хокук тәртибе, регламент һәм депутат этикасы буенча даими комиссиягә йөкләргә.

Зеленодольск муниципаль районы Башлыгы,
Советы рәйсе

М. П. Афанасьев

Татарстан Республикасы
Зеленодольск муниципаль районы
Советы карарына
кушымта
№ _____

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЕЛЕНДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
НОВОПОЛЬСКИЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ ШӘһӘР ТӨЗЕЛЕШЕ ПРОЕКТЛАШТЫРУ
БУЕНЧА ЖИРЛЕ НОРМАТИВЛАР**

2023 ел
ЭЧТӨЛЕК

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР	5
2. ИСӘПЛӘУ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӨЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӨСЕ	6
3. НОВОПОЛЬСКИЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ	7
4. ТӨП ӨЛЕШ	9
4.1. Авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, ташландык суларны ағызу объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;	9
4.2. Торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары һәм жирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;	11
4.3. Авыл жирлеге халкының социаль яклауга мөхтаҗ гражданның хокукларын тәэмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;	13
4.4. Авыл жирлеге халкының ял итү, массакуләм ял итү, ял итү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;	14
4.5. Авыл жирлеге халкының физик культура һәм массакуләм спорт объектлары белән тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;	15
4.6. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләп чыгару күрсәткечләре;	15
4.6.1. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итергә кирәк.	15
4.7. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль	

яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;.....	16
4.8. Авыл җирлеге халкын тәзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;.....	16
4.9. Авыл җирлеге халкының ритуаль хезмәтләре күрсәтү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре;.....	17
4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;	17
5. АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ҖИРЛЕ ӨҢӘМИЯТТӨГЕ ОБЪЕКТЛАРГА БУЛГАН ИХТЫЯҖЫН БИЛГЕЛӘҮ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР	18
5.1. Авыл җирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су чыгару объектларына норматив ихтыяжларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр.....	18
5.2. Авыл җирлеге халкының торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларына норматив ихтыяжларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр.....	22
5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр.....	22
5.3.1. Торак төзелеше һәм торак төзелеше төрләренең исәп-хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вазгыятьне һәм халыкның керем дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.	22
5.4. Авыл җирлеге халкының мәданият, массакуләм ял, ял, физик культура һәм массакуләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр	23
5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элементә объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр	24
5.6. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм алып китү объектларында норматив ихтыяжын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр.....	25
5.7. Авыл җирлеге халкының тәзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр	26
5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр	26
5.8.5. Яңа җирләү урыннары булдыру, гамәлдәге җирләү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена экспертизасы уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.....	277
6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӨРЕН НИГЕЗЛӘҮ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР	288

1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольский авыл җирлегенең шәһәр төзелеше проектлаштыру буенча җирле нормативларны (алга таба-нормативлар) Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының норматив-хокукий актлары нигезендә эшләнде.

1.2. Әлеге нормативлар белән җайга салынмаган мәсьәлеләр «Техник җайга салу турында» 2002 елның 27 декабрдәге 184-ФЗ номерлы Федераль закон таләпләре нигезендә, Россия Федерациясе территориясендә гамәлдә булган законнар һәм норматив-техник документлар белән җайга салына.

1.3. Әлеге нормативлар, оештыру-хокукий формаларына бәйсез рәвештә, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольский авыл җирлеге территориясендә үз эшчәнлеген алып баручы барлык шәһәр төзелеше эшчәнлегенә субъектлары өчен мәҗбүри.

1.4. Шәһәр төзелеше проектларының җирле нормативларын раслау, аларга үзгәрешләр кертү федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольский авыл җирлеге үзидарә органнарының норматив хокукий актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.5. Әлеге нормативлар авыл җирлеге халкының җирле әһәмияттәге объектлар белән тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен билгели.

1.6. Авыл җирлеге халкының тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнә торган җирле әһәмияттәге объектларга түбәндәге өлкәләргә карый торган объектлар керә:

халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су чыгару;

торак пунктлар чикләрендә җирле әһәмияттәге автомобиль юллары, җирлекнең җирле әһәмияттәге транспорт объектлары;

социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тээмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеше;

мәдәният, массакуләм ял итү, күңел ачу;

мәгълүматлаштыру һәм элемтә;

физик культура һәм массакуләм спорт;

көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару;

төзекләндерү һәм яшелләндерү;

ритуаль хезмәтләр күрсәтү;

социаль тээмин итү һәм социаль яклау.

1.7. Нормативлар түбәндәге өләшләрне үз эченә ала:

төп өләш (авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге объектлар белән тээмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуы дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре);

нормативларның төп өләшендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен нигезләү буенча материаллар;

нормативларның төп өләшендә булган исәп-хисап күрсәткечләрен куллану кагыйдәләре һәм өлкәсе;

авыл жирлеге халкының жирле әһәмияттәге объектларга булган ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр;

авыл жирлегенең кыскача характеристикасы.

2. ИСӘПЛӘУ КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН КУЛЛАНУ КАГЫЙДӘЛӘРЕ ҺӘМ ӨЛКӘСЕ

2.1. Әлеге нормативлар белән билгеләнә торган исәп-хисап күрсәткечләре Новопольский авыл жирлегенең территориаль планлаштыру документларын, Новопольский авыл жирлеге территорияләренә карата эшләнә торган территорияләрне планлаштыру буенча документларны әзерләгәндә, килештергәндә, раслаганда һәм гамәлгә ашырганда кулланыла.

2.2. Шәһәр төзелешен проектлаштыру нормативлары дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары, шәһәр төзелеше эшчәнлегә турындагы законнарның үтәлешен тикшереп тору һәм күзәтү органнары тарафыннан карарлар кабул итү өчен кулланыла.

2.3. Жирлекнең жирле әһәмияттәге объектлары исемлегә, авыл жирлеге халкының минималь тээмин ителүчәнлегә дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм әлеге нормативларның төп өләшендә китерелгән авыл жирлеге халкы өчен

мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь үтөмлө булу дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре үтәлү өчен мәжбүри булып тора.

2.4. Гамәлдәге норматив документларны, шул исәптән әлеге нормативларда сылтама бирелә торган документларны юкка чыгарганда һәм (яки) үзгәрткәндә гамәлдән чыгарылганнарға алмашка кертелә торган нормалар белән җитәкчелек итәргә кирәк.

3. НОВОПОЛЬСКИЙ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕНЕҢ КЫСКАЧА ХАРАКТЕРИСТИКАСЫ

3.1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Новопольский авыл җирлеге территориясенә кыскача характеристика, шулай ук халыкның саны, тыгызлыгы һәм социаль-демографик составы турында белешмәләр, җирлекнең башка характерлы үзенчәлекләре 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче таблица

№ т/б	Күрсәткеч исеме	Характеристикасы
1	Авыл җирлеге территориясенә муниципаль районы һәм Татарстан Республикасы структурасында урнашуы	Зеленодольск һәм Казан шәһәрләре арасында
2	Авыл җирлеге чикләрендәге территориянең гомуми мәйданы, га	2040
3	Авыл җирлеге составына керүче торак пунктлар исемлеге	Новопольский п., Грузинский п., Дубровка п., Красницкий п., Новочувашский п., Раифский п., Үрнәк п.
4	2023 елның 1 гыйнварына даими халык саны	
	барлыгы, кеше	1604
4	шул исәптән, торак пунктлар буенча, кеше:	Новопольский п. – 188 кеше Грузинский п. – 121 кеше Дубровка п.– 702 кеше Красницкий п.– 65 кеше Новочувашский п.– 294 кеше Раифский п.– 0 кеше Үрнәк п.– 234 кеше
5	01.01.2023 елга халыкның тыгызлыгы, кеше/кв. кмга	78,63
6	01.01.2023 елга халыкның яшь структурасы	
	хезмәткә сәләтле яшәтән яшьрәк	325

	халык, кеше.	
	хезмәткә сәләтле яшьтәге халык (ир-атлар 16 - 59 яшь, хатын-кызлар 16 - 54 яшь), кеше.	887
	хезмәткә сәләтле яшътән өлкәнрәк халык, кеше.	392
7	01.01.2023 елга авыл жирлегенең торак фонды	
	барлыгы, мең кв. метр торак мәйданы	108,23
	шул исәптән торак пунктлар буенча, мең кв. метр торак мәйданы:	Новопольский п.– 5,83 Грузинский п.– 11,15 Дубровка п.– 61,26 Красницкий п.–4,86 Новочувашский п. – 14,53 Раифский п. – 0,00 Үрнәк п.– 10,60
8	Халыкның торак белән тәэмин ителеш дәрәжәсе, кв. м/кеше.	67,48
9	Авил жирлеге территориясендә табигый-климат шартлары	
	климатик район (төзелеш өчен климатик районлаштыру картасы нигезендә)	IIВ
	сейсмик куркынычлылык дәрәжәсе (балл)	6-7
	табигый-климат шартларын гомуми бәяләү	уртача континенталь климат, жәй жылы һәм уртача салкын кыш

4. ТӨП ӨЛӨШ

4.1. Авыл жирлеге халкын электр, жылылык, газ һәм су белән тээмин итү, ташландык суларны агызу объектлары белән тээмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенә исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.1.1. Торак пунктларны тәзүнең инженерлык җиһазлары системаларын билгеләнгән тәртиптә эшләнгән һәм расланган авыл жирлеген территориаль планлаштыру документлары һәм су белән тээмин итү, канализация, электр, жылылык һәм газ белән тээмин итү схемалары нигезендә проектлаштырырга кирәк.

Өлеге тармак схемаларында технологиянең, куәтнең, инженерлык челтәрләре күләменең принципияль мәсьәләләре хәл ителергә, схеманы тормышка ашыру чираты буенча тәкъдимнәр бирелергә тиеш.

4.1.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләре 2 нче таблицада китерелгән.

2 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тээмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Электр белән тээмин итү системасы объектлары: электр трансформатор подстанцияләре, бүлү пунктлары, төрле көчәнешләрдәге электр челтәрләре	Торак һәм җәмәгать биналарының электр энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше; Торак урамнарның 100 процент яктыртылышы	билгеләнми

2	<p>Жылылык белән тээмин итү системасы объектлары, шул исәптән:</p> <p>үзәкләштерелгән: котельныйлар, жылылык электростанцияләре, жылылык челтәрләре; үзәкләштерелмәгән: автоном һәм шәхси котельныйлар, фатир жылылык генераторлары, жылылык челтәрләре</p>	Торак һәм ижтимагый биналарның жылылык энергиясе белән 100 процент тээмин ителеше	билгеләнми
3	<p>Үзәкләштерелгән газ белән тээмин итү системасы объектлары:</p> <p>газ бүлү һәм газ тутыру станцияләре һәм пунктлары, газ көйләү пунктлары; газ бүлү челтәрләре</p>	Торак биналарны 100 процент газ белән тээмин итү *	билгеләнми
4	<p>Үзәкләштерелгән су белән тээмин итү системасы объектлары:</p> <p>су белән тээмин итү чыганакалары, су жыю корылмалары, су саклау өчен савытлар, суүткәргечләр</p>	Торак һәм ижтимагый биналарның 100 процент тээмин ителеше	билгеләнми
5	<p>Су бүлү системасы объектлары * шул исәптән:</p> <p>үзәкләштерелгән: чистарту корылмалары, канализация насос станцияләре, канализация торбалары; үзәкләштерелмәгән: локаль чистарту корылмалары, су агызу станцияләре, канализация торбалары</p>	Торак һәм ижтимагый биналарның 100 процент тээмин ителеше	билгеләнми

* исәп-хисап күрсәткечләре яңгыр канализациясенә кагылмый

4.2. Торак пунктлар чикләрендә автомобиль юллары һәм җирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.2.1. Барлык биналарга һәм корылмаларга автомобиль транспортының керә алу юлы тәэмин ителергә тиеш.

4.2.2. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 3 таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

3 нче таблица

Объект төренең исеме	Исәп-хисап күрсәткече тибы	Исәп-хисап күрсәткече исеме, үлчәү берәмлеге	Исәп-хисап күрсәткеченең әһәмияте	
Торак пункт чикләрендә велосипед юллары	Минималь тәэмин ителешнең рәхсәт ителә торган дәрәжәсе исәп-хисап күрсәткече [2]	Велосипедчылар өчен полосаның киңлеге, м	яңа төзелеш вакытында	1,2
			кысан шартларда	0,9
		Велосипед юлының киңлеге, м	0,5	
		Янәшәдәге киртәгә кадәр ара, м	0,5	
	Территорияләргә барып җитү мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсе исәп күрсәткече	нормалаштырылмый		
Даими яшәүчеләренең җиңел автомобильләрен саклау өчен яшәү урыннары янында урнашкан объектлар	Минималь тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең норматив күрсәткече	(1 фатирга машина кую урыны саны)	бизнес-класслы торак йорт	1,0
			стандарт торак	0,3
			муниципаль фондның торак йорты (социаль)	0,3
			муниципаль фондның торак йорты (социаль)	0,3
	Территорияләргә барып җитү мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсе исәп күрсәткече	Жәяү йөрү мөмкинлеге, м.	Торак төзелеше зонасында	800
			Реконструкция районнарында	1000

Объект төренең исеме	Исәп-хисап күрсәткече тибы	Исәп-хисап күрсәткече исеме, үлчәү берәмлеге	Исәп-хисап күрсәткеченең әһәмияте		
Ижтимагый биналар, учреждение ләр, предприяти еләр, рекреация территория ләре янындагы туктап тору урыннарын да жиңел автомобиль ләрне вакытлыча саклау объектлары	Минималь тәэмин ителешнең рөхсәт ителә торган дәрәжәсе исәп-хисап күрсәткече [3]	1 машина-урынга исәпләнгән объект биналары һәм корылмаларының гомуми мәйданының кв. м саны	жирле үзидарә органнары коммерция-эшлекле үзәкләр, офис биналары һәм урыннары, иминият компанияләре, банклар һәм банк учреждениеләре, операция залы булмаган кредит-финанс учреждениеләре	220 60	
		1 машина-урынга исәпләнгән объектның склад биналарының гомуми мәйданы квадрат метр	кибет-складлар (ваклар сату һәм күпләп товар сату сәүдәсе, гипермаркетлар)	35	
		1 машина-урынга утыру урыннары саны	вакытлыча ихтыяж булган жәмәгать туклануы предприятиеләре (рестораннар, кафелар)	5	
		1 машина урынына бер тапкыр килүчеләр саны	ял-күңел ачу учреждениеләре: күңел ачу үзәкләре, дискотекалар, уен автоматлары заллары, тенге клублар	7	
		Территорияләргә барып житү мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсе исәп күрсәткече	Жәяү йөрү мөмкинлеге, м.	эре сәүдә һәм жәмәгать туклануы учреждениеләре урыннарына керү урыннарыннан	150
			халыкка хезмәт күрсәтүнең башка учреждениеләреннән һәм предприятиеләреннән һәм административ биналардан	250	
			паркларга, күргәзмәләргә һәм стадионнарга керү юлларыннан	400	
			массакуләм ял итү зоналарында	1000	
	Хезмәт күрсәтү учреждение ләре янында яки	Минималь тәэмин ителешнең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең норматив күрсәткече	Инвалидлар транспорты өчен урыннар өлеше, %	10 (1 урыннан аз булган)	

Объект төренең исеме	Исәп-хисап күрсәткече тибы	Исәп-хисап күрсәткече исеме, үлчәү берәмлеге	Исәп-хисап күрсәткеченең әһәмияте	
эчендә урнашкан участка халыкның аз хәрәкәтләр төркемнәре өчен индивидуаль автостоянкалар		Исәп-хисаптан кресло-коляскада хәрәкәт итүче инвалидларга автотранспорт өчен махсус урыннар, % (урыннар)	Автостоянкада 100 урынга кадәр	5 %, бер урыннан да ким булмаган
	Территорияләргә барып житү мөмкинлегенең максималь мөмкин булган дәрәжәсе исәп күрсәткече	Жәяү йөрү мөмкинлеге, м.	инвалидлар өчен керә алу мөмкинлеге булган предприятиегә яки учреждениегә керү урыныннан	50
			торак бинага керү урыныннан	100

Искәрмәләр:

1. Велоюлларны проектлауны «Гомуми файдаланудагы автомобиль юллары. Жәяүлеләр һәм велосипед юлларын проектлау. Гомуми таләпләр» ГОСТ 33150-2014 6 бүлегә таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк.
2. Велосипед юлының калган геометрик параметрларын 4 нче таблица ГОСТ 33150-2014 таләпләре нигезендә кабул итәргә кирәк.
3. Таблицада күрсәтелмәгән максатлар өчен машиналар саклау һәм аларны кую өчен машина урыннары белән тәмин итүнең мөмкин булган минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен СП 42.13330.2016 һәм Татарстан Республикасы РНГП кушымталары таләпләре нигезендә кабул итәргә кирәк.

4.3. Авыл җирлеге халкының социаль яклауга мохтаж гражданның хокукларын тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла торган торак төзелеш объектлары белән тәмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.3.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 4 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

№ т/б	Объектның исеме	Халыкның тээмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (кв.м / кеше)		Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
		2015 ел	2025 ел	
1	Авыл торак пунктларында торак биналар	23,1	26,4	билгеләнми
<p>Искәрмә. Киләчәккә исәпләнгән күрсәткечләр 2025, 2035 елларда ирешелгән торак урыннарның гомуми мәйданы белән тээмин ителешнең факттагы минималь дәрәжәсен исәпкә алып төзәтелә.</p>				

4.4. Авыл җирлеге халкының ял итү, массакуләм ял итү, ял итү объектлары белән тээмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.4.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 5 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

5 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тээмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Клуб учреждениеләре -түбәндәге халык саны булган торак пунктлары өчен: 0,2 – 1 мең кеше. 1 - 3 мең кеше	300 урын 300 - 230 урын	билгеләнми
2	Түбәндәге халык саны булган авыл җирлекләре өчен авыл китапханәсе:		
	1 - 3 мең кеше	6-7,5 мең саклау берәмлеге; 5-6 урын-1000 кешегә.	билгеләнми
<p>Искәрмә. 1. Зур торак пунктлар өчен азрак исәп-хисап күрсәткечен алырга кирәк. 2. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2009 елның 26 гыйнварындагы 42 номерлы карары нигезендә халыкны клуб учреждениеләре һәм китапханәләр хезмәтләре белән тээмин итүнең социаль гарантияләре дәрәжәсе 2019 елга кадәр гамәлдәге тээмин ителеш дәрәжәсендә кабул ителә.</p>			

4.5. Авыл жирлеге халкының физик культура һәм массакуләм спорт объектлары белән тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган максималь дәрәжәдә үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.5.1. Күрсәтелгән исәп-хисап күрсәткечләрен 6 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

6 нчы таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Спорт заллары	1000 кешега идән майданы 350 кв. метр	билгеләнми
2	Яссы спорт корылмалары	1000 кешега 1950 кв. метр	билгеләнми

4.6. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләп чыгару күрсәткечләре;

4.6.1. Авыл жирлеге халкын мәгълүматлаштыру һәм элемент объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 7 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

7 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Үлчәү берәмлеге	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Почта элементәсе бүлеге	авыл жирлегенә объектларына	1

4.6.2. Авыл жирлеге халкы өчен мәгълүматлаштыру һәм элемент объектларының территориаль яктан мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнми.

4.7. Авыл җирлеге халкының көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.7.1. Көнкүреш калдыкларын җыю һәм чыгару объектлары исемлеге, мондый объектларның урнашуы Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Новопольский авыл җирлеге территориясен санитар чистартуның генераль схемасына нигезендә кабул ителә.

4.7.2. Авыл җирлеге халкы өчен каты көнкүреш калдыкларын җыю өчен контейнер майданчыкларының максималь рөхсәт ителә торган территория дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечен (яшәү урыннарыннан, балалар һәм дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт майданчыкларыннан, ял итү урыннарыннан ераклыкны) 100 метр күләмендә алырга кирәк.

4.8. Авыл җирлеге халкын тәзекләндерү һәм яшелләндерү объектлары белән тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территорияль яктан мөмкин булган кадәр мөмкин булган дәрәжәдә файдаланылуының исәп-хисап күрсәткечләре;

4.8.1. Авыл җирлеге халкының гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр белән тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләрен 8 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

8 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкны тәэмин итүнең минималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе (кв. метр / кеше)	Халык өчен территорияль мөмкинлекләрнең максималь рөхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Авыл торак пунктларында гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр	12	билгеләнми

Искөрмә.

Урман әйләнәсендә, эре елгаларның һәм сулыкларның яр буе зоналарында урнашкан торак пунктлар өчен гомуми файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләр мәйданын кечерәйтү рәхсәт ителә, әмма 20 %тан артык булмаган күләмдә.

4.9. Авыл җирлеге халкының ритуаль хезмәтләре күрсәтү объектлары белән тәэмин ителешнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булганның максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре;

4.9.1. Күрсәтелгән хисап күрсәткечләрен 9 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

9 нчы таблица

№ т/б	Объектның исеме	Халыкның тәэмин ителешенең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе (1 мең кеше /га)	Халык өчен территориаль мөмкинлекләрнең максималь рәхсәт ителгән дәрәжәсе
1	Гадәти җирләү зираты	0,24	билгеләнми

4.10. Авыл җирлеге халкын социаль тәэмин итү һәм социаль яклау объектлары белән тәэмин итүнең минималь рәхсәт ителгән дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре; авыл җирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булуын исәпләү күрсәткечләре;

4.10.1. Инвалидларның шәхси автотранспортын даими саклау урыннары белән халыкның тәэмин ителеш дәрәжәсен җиңел автомобильләргә даими саклау урыннарының гомуми санынан 10 %ка (әмма кимендә 1 урын) кабул итәргә кирәк, шул исәптән кресло-коляскада инвалидлар автотранспорты өчен махсуслаштырылган урыннарның 5 %ы.

Инвалидларның шәхси автотранспортын вакытлыча саклау урыннары белән тәэмин итү дәрәжәсен учреждениеләр һәм хезмәт күрсәтү предприятиеләре янында жиңел автомобильләргә кыска вакытлы саклау өчен ачык майданчыкларда 10% ка (ләкин 1 урыннан да ким булмаган) кабул итәргә кирәк.

5. АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ ХАЛКЫНЫҢ ЖИРЛЕ ӘҢӘМИЯТТӨГЕ ОБЪЕКТЛАРГА БУЛГАН ИХТЫЯЖЫН БИЛГЕЛӘУ, ӘЛЕГЕ ОБЪЕКТЛАРНЫ УРНАШТЫРУ БУЕНЧА ТӘКЪДИМНӘР

5.1. Авыл жирлеге халкының электр, жылылык, газ һәм су белән тәэмин итү, су чыгару объектларына норматив ихтыяжларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.1.1. Электр белән тәэмин итү системаларын проектлау «Торак һәм ижтимагый биналарның электр корылмаларын проектлау һәм монтажлау» СП 31-110-2003 таләпләренә (6 бүлек), 2006 елның 2 июнендәге «ЕЭС ФСК» ААҖнең техник сәясәт турындагы нигезләмәсенә (2 бүлек) ярашлы рәвештә билгеләнә торган электр чыганаclarына электр йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә башкарылырга тиеш.

Алдан исәп-хисаплар ясау өчен торак пунктлар территорияләренә чагыштырма исәп-хисап йөкләнешенә эреләнгән күрсәткечләрен 10 нчы таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

10 нчы таблица

Халык саны (мең кеше)	Торак пункт		
	табигый газда плитәләр белән (кВт/кеше)		
	тулаем алганда, торак пункт буенча	шул исәптән:	
үзәк		микрорайоннар /төзелеш кварталлары	
3 тән кимрәк	0,41	0,51	0,39

Искәrmә.

1. Торак пункт үзәгә төшенчәсе астында төрле административ, мәдәни, уку учреждениеләре, сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре тупланган территорияне аңларга кирәк.

2. Таблицада вак сәнәгать предприятиеләренән йөкләмәләр исәпкә алынмаган. Аларны исәпкә алу өчен түбәндәге коэффициентларны кулланырга кирәк:
табигый газдагы плиталары булган торак пунктлар өчен: 1,2 - 1,6/
Торак пункт үзәгә территориясенә зур күрсәткечне алырга кирәк.

Электр энергиясен бүлү системасының көчәнешен сайлау, перспективалы электр йөкләнешләренең үсешен анализлауны исәпкә алып, Татарстан Республикасының бүлү электр челтәре комплексы челтәрләренең перспективалы үсеше схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Торак пунктларның электр челтәрләрен көчәнеше исәп -хисап срогы һәм йөкләнеш системасы чикләрендә аларның үсеш концепциясен исәпкә алып билгеләнә: 35 - 110 - 220 - 500 кВ яисә 35 - 110 - 330 - 750 кВ.

Тәэмин итү системасының көчәнеше, энергия трансформациясе баскычларының иң аз санын исәпкә алып, сайлап алынырга тиеш. Якын арада 35-110/10 кВ көчәнешләр системасы иң максатка ярашлы булып тора.

Торак пунктлар территорияләрендә трансформатор подстанцияләрен һәм бүлү жайланмаларын проектлауны электр жайланмаларын урнаштыру кагыйдәләре һәм 2006 елның 02 июнендәге «ФСК ЕЭС» ААҖнең техник сәясәт турындагы нигезләмәнең 2 бүлегә таләпләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Трансформатор подстанцияләре, бүлү жайланмалары һәм торак төзелеше территориясендә урнашкан кабельләргә һава электр линияләре күчү пунктлары ябык типтагы проектлаштыруга тәкъдим ителә.

5.1.2. Яңа жылылык белән тәэмин итү системаларын проектлау һәм төзү, гамәлдәге жылылык белән тәэмин итү системаларын реконструкцияләү һәм үстерү авыл жирлеген жылылык белән тәэмин итүнең расланган схемасы нигезендә гамәлгә ашырылырга тиеш.

Жылылык белән тәэмин итү системаларын проектлауны «Жылылык челтәрләре» СНиП 41-02-2003 (5 бүлек), «Тиешлелекне бәяләү.Күчемсез мөлкәт объектларына экологик таләпләр» ГОСТ Р 54964-2012 (А кушымтасы) таләпләре нигезендә жылылык белән тәэмин итү ышанычлылыгы буенча кулланучылар категорияләрен исәпкә алып билгеләнә торган исәп-хисап жылылык йөкләнеше күрсәткечләре нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Торак пунктлар территорияләрендә үзәкләштерелгән жылылык белән тәэмин итү чыганаclarын коммуналь-склад һәм житештерү зоналарына, жылылык йөкләнешләре үзәкләренә урнаштырырга тәкъдим ителә.

Жылылык белән тәэмин итү чыганаclarын, жылылык пунктларын урнаштыру акустик исәпләүләр белән нигезләнгән булырга тиеш.

Трассаларны һәм жылылык челтәрләрен салу ысулларын «Жылылык челтәрләре» СНиП 41-02-2003 (9 бүлек), СП 42.13330.2011 СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.07.01-89*таләпләренә туры китереп карарга

кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек).

5.1.3. Газ белән тәэмин итүнең гамәлдәге системаларын проектлау һәм төзү, реконструкцияләү һәм үстерү «Газ белән тәэмин итү системалары», «Газ бүлү һәм газ куллану челтәрләренең иминлеге турында техник регламент» СНиП 42-01-2002 таләпләренә туры китереп, Татарстан Республикасын газ белән тәэмин итүнең һәм газлаштыруның генераль схемасы нигезендә торак-коммуналь хужалыкны, сәнәгать һәм башка оешмаларны газлаштыру буенча республика программалары нигезендә гамәлгә ашырырга кирәк.

Авыл торак пунктлары өчен газ куллануның эреләндерелгән күрсәткечен бер кешегә елына 220 куб. м күләмендә кабул итәргә кирәк.

Газ бүлү һәм газ тугыру станцияләре торак пунктлардан читтә урнаштырылырга тиеш.

Газ жыю пунктларын торак пунктның торак төзелеше территориясеннән читтә, жыл үтәрлек яктан урнаштырырга кирәк.

Газ бүлү челтәрендә газ басымын киметү һәм көйләү өчен газны көйләү (блоклы яки шкафлы) пунктларын проектларга кирәк.

Газ көйләү пункттын район үзәгендә, районның йөкләнеш үзәгенә мөмкин кадәр якин итеп урнаштырырга кирәк.

Торак пунктларда аерым урнашкан газ көйләү пунктларын биналарга һәм корылмаларга кадәр билгеле бер ераклыкта урнаштырырга кирәк:

газ басымы булганда, газ көйләү пунктына 0,6 МПа – 10 метрга кадәр;

газ басымы булганда, газны газ көйләү пунктына кертүдә 0,6 - 1,2 МПа - 15 метр.

5.1.4. Торак пунктларны су белән тәэмин итү системаларын проектлауны, шул исәптән су белән тәэмин итү чыганаclarын сайлауны, су жыю корылмаларын урнаштыру эшләрен «Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү» СНиП 2.04.01-85* СП 30.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе, «Су белән тәэмин итү. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» СП 31.13330.2012 СНиП 2.04.02-84* актуальләштерелгән редакциясе, Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек), СанПиН 2.1.4.1074-01 «Эчәргә яраклы су. Үзәкләштерелгән эчәргә яраклы су белән тәэмин итү системаларының су сыйфатына карата гигиена таләпләре. Сыйфат контроле. Кайнар су белән тәэмин итү системаларының куркынычсызлыгын тәэмин

итүгә гигиеник таләпләр», СанПин 2.1.4.1175-02 «Үзәкләштерелгән су белән тәэмин итү системаларының сыйфатына гигиеник таләпләр. Чыганакларны санитар саклау», ГОСТ 2761-84* «Үзәкләштерелгән хужалык-эчәр су белән тәэмин итү чыганаклары. Гигиеник, техник таләпләр һәм сайлау кагыйдәләре», СанПиН 2.1.4.1110-02 «Эчәргә яраклы су белән тәэмин итү чыганакларын һәм суүткәргечләрне санитар саклау зоналары»

Халыкның хужалык-эчә торган ихтыяжлары өчен тәүлеккә уртача (бер елга) су куллануның чагыштырма күрсәткечен түбәндәге күләмдә кабул итәргә кирәк:

эчке суүткәргеч һәм канализация белән жиһазландырылган, ванна һәм жирле су жылыткычлары булган биналар өчен - бер кешегә 200 литр;

Су жыю корылмаларының типларын һәм урнашу схемасын сайлауны территориянең геологик, гидрогеологик һәм санитария шартларыннан чыгып башкарырга кирәк.

Су үткәру челтәрләрен божра рәвешендә проектларга кирәк. Суүткәргечләрдә тупик линияләр куллану рөхсәт ителә:

авария вакытында су белән тәэмин итүдә өзеклек булган очракта житештерү ихтыяжларына су бирү өчен;

торбаларның диаметры 100 мм дан артмаган хужалык-эчәргә яраклы ихтыяжларына су бирү өчен;

янгынга каршы яисә хужалык-янгынга каршы ихтыяжларга, 200 метрдан артмаган линия озынлыгында янгынга каршы су бирү өчен.

Тышкы суүткәргеч челтәрләрен биналар һәм корылмаларның эчке суүткәргеч челтәрләре белән әйләндереп алу рөхсәт ителми.

5.1.5. Торак пунктларның канализация системаларын проектлауны СНиПның актуальләштерелгән редакциясе 2.04.01-85* "Эчке суүткәргеч һәм биналарны канализацияләү», СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясе 2.04.03-85** Канализация. Тышкы челтәрләр һәм корылмалар» СП 42.13330.2011 актуальләштерелгән редакциясе СНиП 2.07.01-89*. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (12 бүлек).

Көнкүреш агым суларны тәүлеккә уртача исәпләнгән су белән тәэмин итү, территориягә су сибүгә һәм яшел үсентеләргә су тотуны исәпкә алмыйча, тәүлеккә уртача исәпләнгән су куллануга тигез дәрәжәдә кабул ителә.

Территориаль планлаштыру документларын эшлэгәндә авыл торак пунктлары өчен уртача тәүлеклек (бер ел эчендә) су агызуны 1 кешегә 150 л/көн күләмендә кабул итәргә рәхсәт ителә.

Агынты суларның чистарту корылмалары мәйданчыгын торак пунктны, торак төзелешенә карата, елның жылы вакытында өстенлек итүче жыллар юнәлеше буенча су агымыннан түбәнрәк урнаштырырга кирәк.

5.2. Авыл җирлеге халкының торак пунктлар чикләрендә урнашкан транспорт объектларына норматив ихтыяжларын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.2.1. Торак пунктлар территориясендә урамнар һәм юллар челтәрен үткөрү мөмкинлеге автомобиль куу дәрәжәсеннән чыгып билгеләнә.

2025 елга кадәр исәпләнгән сөрәкка авыл торак пунктлары өчен автомобильләшү дәрәжәсен 1000 кешегә 193,5 автомобильгә тиң итеп кабул итәргә кирәк.

5.2.2. Урта, зур һәм эре авыл торак пунктларында төзелгән территорияләр чикләрендә магистраль урамнарда һәм җайга салына торган хәрәкәт юлларында 200 - 300 метр интервал белән бер дәрәжәдә җәяүле кичүләрне күздә тотарга кирәк.

5.2.3. Жәмәгать транспортының тукталыш пунктлары арасындагы аралы 400 - 600 метр итеп кабул итәргә тәкъдим ителә.

5.2.4. Торак пунктлар һәм җирле әһәмияттәге объектларга караган транспорт объектлары чикләрендә автомобиль юлларын проектлауны СП 42.13330.2011 СНиП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакциясе таләпләренә туры китереп башкарырга кирәк. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» (11 бүлек, И, К, Л кушымталары).

5.3. Торак төзелеше объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.3.1. Торак төзелеше һәм торак төзелеше төрләренәң исәп-хисап күрсәткечләре гамәлдәге һәм фаразлана торган социаль-демографик вазгыятьне һәм халыкның керем дәрәжәсен исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.3.2. Торак төзелеше характеры нигезендә 11 нче таблицада китерелгән төзелеш типлары аерылып тора.

№ т/б	Торак төзелеше тибы	Төзелеш характеристикалары
1	Аз катлы торак төзелеше	3 катка кадәр биеклектәге индивидуаль утар төзелеше; 3 катка кадәр биеклектәге блокланган торак йортлар төзелеше; биекlege 4 катка кадәр булган күп фатирлы торак йортлар төзелеше
2	Уртача катлы торак төзелеше	биекlege 4 катка кадәр булган күп фатирлы торак йортлар төзелеше
3	Күп катлы торак төзелеше	биекlege 9 катлы һәм аннан югарырак биеклектәге күп фатирлы торак йортлар төзелеше

Торак төзелеш төрләрен аеру, аларны оештыруга таләпләрне билгеләү, авыл жирлегенең жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләре белән башкарыла.

5.3.3. Торак пунктларда торак төзелеше алып баруның норматив параметрлары СП 42.13330.2016 7 нче бүлекнең СНиП 2.07.01-89 Актуализацияләнгән редакция таләпләре нигезендә билгеләнә. «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм төзү»

5.4. Авыл жирлеге халкының мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, өлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.4.1. Мәдәният, массакүләм ял, ял, физик культура һәм массакүләм спорт объектларында авыл жирлегенең халыкның норматив ихтыяжын билгеләү халыкның төрле социаль-демографик төркемнәре ихтыяжларын канәгатьләндерү зарурлыгына туры китереп башкарылырга тиеш.

5.4.2. Өлеге объектларны урнаштыру башка шундый ук объектларның якынлыгын, транспорт элементларын оештыруны, урамнар, юллар һәм жәяүлеләр юллары челтәре белән үзара бәйләнешне исәпкә алып башкарылырга тиеш.

5.4.3. Мәдәният, массакүләм ял итү, физик культура һәм массакүләм спорт объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләренең күләмен проектлауга бирем нигезендә кабул итәргә кирәк.

5.4.4. Физик культура һәм массакуләм спорт объектларын белем бирү мәктәпләренең һәм башка уку йортларының, ял һәм мәдәният учреждениеләренең спорт объектлары белән берләштерергә рөхсәт ителә.

5.5. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.5.1. Яңа төзелешне гамәлгә ашырганда телекоммуникация системаларын, цифрлы эфир телевидениесен күмәк кабул итү системаларын урнаштыруны һәм бер үк вакытта өч элемтә операторы тарафыннан хезмәт күрсәтү өчен кирәкле булган ябык эчке коммуникацияләр буенча йорт эчендәге элемтә чөлтәрләрен урнаштыруны күздә тотарга кирәк.

5.5.2. Мәгълүматлаштыру һәм элемтә объектларын урнаштыру өчен жир кишәрлекләре мәйданын 12 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

12 нче таблица

№ т/б	Объектның исеме	Кишәрлек мәйданы
1	Почта элемтәсе бүлгә	700-1200 кв. метр
2	Автомат телефон станциясе	0,25 га
3	Тармаклы автомат телефон станциясе	0,3 га
4	Концентратор	40-100 кв. метр
5	Төрәк-көчәйтү станциясе	0,1-0,15 га
6	Чыбык үткәргеч тапшыруның блог-станциясе	0,05-0,1 га
7	Тавыш трансформатор подстанциясе	50-70 кв. метр
8	Кабельле телевидениенең техник үзәге	0,3-0,5 га

5.5.3. Жил ягыннан (күбесенчә юнәлештәге жилләр өчен) элемтә предприятиеләре биналарын күрше предприятиеләргә яисә технологик процесслы объектларга карата, зарарлы, коррозия-актив, начар ис килә торган матдәләр һәм тузан бүлөп чыгару чыганаклары булган, аларның санитар-саклау зоналарыннан читтә урнаштырырга кирәк.

5.5.4. Элемтә линияләрен урнаштыру «Элемтә линияләре өчен жир бүлөп бирү нормалары» СН 461-74 таләпләренә туры китереп башкарылырга тиеш.

5.6. Авыл жирлеге халкының көнкүреш калдыкларын жыю һәм алып китү объектларында норматив ихтыяжын билгеләүгә, күрсәтелгән объектларны урнаштыруга тәкъдимнәр

5.6.1. Торак пунктларның торак зоналарында автомобиль транспорты өчен керү юллары белән тәэмин ителгән каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнер майданчыкларын урнаштыру күздә тотыла.

Контейнер майданчыкларының тиешле күләмен билгеләү өчен, контейнерлардан файдаланучы халык саныннан, калдыклар жыелу нормасыннан, калдыкларны саклау срокларыннан чыгып эш итәргә кирәк. Контейнерларның исәп-хисап күләме алар оешкан чорда калдыкларны фактта туплауга туры килергә тиеш.

5.6.2. Көнкүреш калдыкларын жыю нормалары күрсәткечләрен 16 нче таблицада китерелгән СП 42.13330.2011 «Шәһәр төзелеше. Шәһәр һәм авыл жирлекләрен планлаштыру һәм тәзү»СНиП 2.07.01-89*актуальләштерелгән редакция таләпләре нигезендә кабул итәргә кирәк.

Жыелган көнкүреш калдыкларының исәп-хисап санын даими (һәр 5 ел саен) факттагы мәгълүматлар буенча ачыкларга кирәк.

13 нче таблица

Көнкүреш калдыклары төрләре	Елына 1 кешегә көнкүреш калдыклары саны	
	кг	литр
Каты: су, канализация, үзәк жылылык һәм газ белән тәэмин ителгән торак биналардан; башка торак биналардан	190 – 225	900 – 1000
	300 – 450	1100 – 2000
Ижтимагый биналарны исәпкә алып, каты көнкүреш калдыкларының гомуми саны	280 – 300	1400 – 1500
Ташландык су чокырларыннан сыек калдыклар(канализация булмаганда)	–	2000 – 3500

5.6.3. Контейнер майданчыкларын торак йортлардан, балалар, дөвалау-профилактика учреждениеләреннән, спорт майданчыкларыннан һәм халык ял итә торган урыннардан кимендә 20 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.6.4. Бер майданчыкта урнашкан чүп-чар өчен контейнерлар саны 5 контейнердан артмаска тиеш.

5.6.5. Үзәкләштерелгән ташландык суларны агызу системасы белән тәэмин ителмәгән торак йорт территориясендә сыек көнкүреш калдыкларын жыю өчен ишегалды чокырларын булдыруны күздә тотарга кирәк.

5.7. Авыл җирлеге халкының төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларында норматив ихтыяжын билгеләү, әлеге объектларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.7.1. Торак пункт төзелеше чикләрендә төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләрнең чагыштырма өлеше (төзелеш территориясенең яшелләндерелү дәрәжәсе) 55% тан ким булмашка тиеш.

Төрле билгеләнештәге яшелләндерелгән территорияләр дигәндә торак пунктлар территорияләрендәге гомуми һәм чикләнгән файдаланудагы яшелләндерелгән территорияләрне, үзеннән- үзе тишелеп чыккан агач һәм куак үсентеләрен, урманнарны аңларга кирәк.

5.7.2. Торак пунктта яшел утыртмаларны планировка структурасын һәм җирле шартларны исәпкә алып, бердәм система рәвешендә күз алдында тотарга кирәк.

Торак пунктның яңа территорияләрен проектлаганда һәм булганнарын реконструкцияләгәндә гамәлдәге яшел утыртмаларны максималь саклауны һәм файдалануны күздә тотарга кирәк.

5.7.3. Гомуми файдаланудагы яшелләндерү объектлары мәйданнарын түбәндәге күләмдә алырга кирәк:

парклар-10 гектардан да ким булмаган;

бакчалар- 3 гектардан да ким булмаган;

скверлар-0,5 га.

5.7.4. Торак пунктлар территориясендә төзекләндерү һәм яшелләндерү объектларын урнаштыру принципларын, объектларның параметрларын СП 42.13330.2011 9 бүлегә «Шөһәр төзелеше. Шөһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү» СНиП 2.07.01-89* актуальләштерелгән редакциясе нигезендә кабул итәргә кирәк. «Шөһәр төзелеше. Шөһәр һәм авыл җирлекләрен планлаштыру һәм төзү»

5.8. Зиратларны урнаштыру буенча тәкъдимнәр

5.8.1. Бу бүлектә үлгән кешенең мәетен яки калдыкларын җирләү юлы белән гадәти күмү зиратларын урнаштыруга таләпләр һәм тәкъдимнәр китерелә.

5.8.2. Зират өчен җир кишәрлеге күләме 40 гектардан артмаска тиеш.

5.8.3. Зиратны урнаштырганда, халык санының перспективалы үсешен, үлүчеләр коэффициентын, гамәлдәге зиратларны, бер кабергә жир кишәрлеге нормаларын исәпкә алырга кирәк.

5.8.4. Зиратларны торак пунктларның торак төзелеше территориясенә карата жилсез яктан урнаштырырга кирәк.

5.8.5. Яңа жирләү урыннары булдыру, гамәлдәге жирләү урыннарын реконструкцияләү экологик һәм санитар-гигиена экспертизасы уңай бәяләмәсе булганда мөмкин.

5.8.6. Авыл зиратларын торак, жәмәгать биналарыннан, спорт-сәламәтләнדרү һәм санатор-курорт объектларыннан кимендә 50 метр ераклыкта урнаштырырга кирәк.

5.8.7. Зират өчен бирелгән кишәрлек түбәндәге таләпләргә туры килергә тиеш:

торак пункттан, ачык сулыклардан һәм су агымнарыннан капма-каршы якка авышлык булырга;

су басу мөмкин булган зонадан читтә урнашырга;

грунт сулары максимум торганда, жир өстеннән грунт суларының биеклегә 2,5 метрдан да ким булмаган дәрәжәдә булу;

1,5 м тирәнлектә һәм аннан түбәнрәк коры, көпшәк (комлы) , туфракның дымлылыгы 6 - 18% чикләрендә булу;

5.8.8. Зиратлар территориясендә юл челтәрен, су сибү системасын, шахталар коеларын, тышкы яктылыкны күздә тотарга кирәк.

5.8.9. Жирләү кишәрлекләренң күләмен 14 нче таблица нигезендә кабул итәргә кирәк.

14 нче таблица

Бер биеклектә бер урында күмү саны	Жирләү кишәрлеге күләме	
	Киңлеге, метр	Озынлыгы 1 метр
1	1,0	2,0
2	1,8	2,0
3	2,6	2,0
4	3,6 / 1,8	2,0 / 4,0
5	2,6	4,0
6	2,6	4,0

6. ИСӘП-ХИСАП КҮРСӘТКЕЧЛӘРЕН НИГЕЗЛӘУ БУЕНЧА МАТЕРИАЛЛАР

6.1. Нормативлар түбәндәге норматив хокукый актлар таләпләренә туры китереп әзерләнде:

2004 елның 29 декабрәндәге 190-ФЗ номерлы Россия Федерациясә Шәһәр төзелешә кодексә;

2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясәндә жәрлә үзидарәнә оештыруның гомуми принциплары турында»гы Федераль закон;

1996 елның 12 гыйнварындагы 8-ФЗ номерлы «Жәрләү һәм жәрләү әшә турында»гы федераль закон;

2010 елның 25 декабрәндәге «Татарстан Республикасында шәһәр төзелешә әшчәнләгә турында» 98-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законә;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетәның 2009 елның 26 гыйнварындагы «2014 елга кадәр жәмәгатә инфраструктурасы, социаль хезмәт күрсәтүләр белән тәэмин ителешнәң социаль гарантияләрә дәрәжәсән билгеләү турында» 42 номерлы карарә(2013 елның 30 маендагы үзгәрешләрә белән) ;

6.2. Нормативларны әзерләгәндә түбәндәге норматив документлар кулланылды:

СНИП 2.07.01-89* актуальләштерелгән редакциясә СП 42.13330.2011 «Шәһәр төзелешә. Шәһәр һәм авыл жәрлекләрән планлаштыру һәм тәзү»

« Су белән тәэмин итү. Тышкы чәлтәрләр һәм корылмалар» СНИП 2.04.02-84 *актуальләштерелгән редакциясә СП 31.13330.2012 Тышкы чәлтәрләр һәм корылмалар»;

СП 32.13330.2012 актуальләштерелгән редакциясә СНИП 2.04.03-85* «Канализация. Тышкы чәлтәрләр һәм корылмалар»;

СП 59.13330.2012 СНИП 35-01-2001 Актуальләштерелгән редакция «Халыкның аз хәрәкәтләнүчә төркөмнәрә өчән биналарның һәм корылмаларның уңайлылыгы»;

СанПин 42-128-4690-88 «Торак урыннар территорияләрән карап тоту буенча санитар кагыйдәләр»;

СанПин 2.1.1279-03 «Зиратларны, биналарны һәм корылмаларны урнаштыру һәм карап тотуга гигиеник таләпләр»;

Россия Федерациясә Хөкүмәтенәң 1999 елның 19 октябрәндәге 1683-р номерлы күрсәтмәсә белән расланган Социаль инфраструктура объектларында Россия Федерациясә субъектларының норматив ихтыяжын билгеләү методикасы;

МДК 11-01.2002 «Россия Федерациясендә зиратларны жирләү һәм тоту тәртибе турында тәкъдимнәр»;

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2013 елның 27 декабрдәге 1071 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы шәһәр төзелешен проектлауның республика нормативлары.

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативлары.

6.3. Нормативларны эзерләгәндә түбәндәгеләр исәпкә алынды:

авыл жирлегенең административ-территориаль бүленеше;

авыл жирлегенең социаль-демографик составы һәм халык тыгызлыгы;

табигый-климат шартлары

Новопольский авыл жирлеге һәм Зеленодольск муниципаль районының социаль-иқтисадый үсеш программалары;

авыл жирлегенең социаль-иқтисадый үсеше фаразы;

жирле үзидарә органнары һәм кызыксынучы затлар тәкъдимнәрен.

6.4. Нормативларның төп өлешендә авыл жирлеге халкының тәэмин ителешенең минималь рөхсәт ителгән минималь дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре һәм авыл жирлеге халкы өчен мондый объектларның территориаль яктан мөмкин булган кадәр үтемле булу дәрәжәсенең исәп-хисап күрсәткечләре билгеләнгән жирле әһәмияттәге объектлар исемлеге Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 29.2 статьясындагы 4 өлешендә күрсәтелгән таләпләре, шулай ук нормативлар проектын эшләү буенча техник задание белән билгеләнгән.